

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา และเปรียบเทียบลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ตามขนาดของโรงเรียน ประสิทธิภาพในการบริหารและวุฒิการศึกษา โดยผู้ที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลตอบ แบบสอบถามเป็น ครูผู้ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัด นครราชสีมา ปีการศึกษา 2542 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมี วิธีดำเนินการวิจัยซึ่งประกอบด้วย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือในการวิจัย การเก็บ รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษานี้ คือ ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ ศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 103 คน จำแนกเป็นผู้บริหารทั้งหมดตามขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 9 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 16 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 46 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 32 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1.2.1 กำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง ของเคร์จซีและมอร์แกน (อ้างใน นรา สมประสงค์ และนิตยา ภัตสรศิริ 2538: 12) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหาร โรงเรียนแต่ละขนาด ทั้งสิ้น 95 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก เพื่อให้ได้จำนวน โรงเรียนตามขนาดโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ ดังตารางที่ 3.1

1.2.2 กำหนดจำนวนของครูผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหารซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 95 โรงเรียน โดยกำหนดครูผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ร้อยละ 10 ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก กำหนดครูผู้ให้ข้อมูล ร้อยละ 25 ของครูทั้งหมดในโรงเรียนแต่ละขนาด ได้จำนวนครูผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 494 คน ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.1 จำนวนผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ขนาดใหญ่พิเศษ	9 โรงเรียน	9 โรงเรียน	9 คน
ขนาดใหญ่	16 โรงเรียน	15 โรงเรียน	15 คน
ขนาดกลาง	46 โรงเรียน	41 โรงเรียน	41 คน
ขนาดเล็ก	32 โรงเรียน	30 โรงเรียน	30 คน
รวม	103 โรงเรียน	95 โรงเรียน	95 คน

ตารางที่ 3.2 จำนวนครูทั้งหมดและจำนวนครูที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนครูทั้งหมด	จำนวนครูที่เป็นผู้ให้ข้อมูล
ขนาดใหญ่พิเศษ	9 โรงเรียน	1,366	137
ขนาดใหญ่	15 โรงเรียน	1,205	120
ขนาดกลาง	41 โรงเรียน	1,338	134
ขนาดเล็ก	30 โรงเรียน	413	103
รวม	95 โรงเรียน	4,322	494

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นเป็นแบบวัดลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมีครูผู้สอนในโรงเรียนที่ผู้บริหารเป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหาร ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (1 - 5) โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
ระดับ 4	หมายถึง	มาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ระดับ 2	หมายถึง	น้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ระดับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายปิด มีข้อคำถาม 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายปิด มีข้อคำถาม 2 ข้อ ประกอบด้วย วุฒิการศึกษา ประสบการณ์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อคำถาม 54 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถามลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านบุคลิกภาพ 14 ข้อ ด้านภาวะผู้นำ 13 ข้อ ด้านทักษะการบริหาร 12 ข้อ และด้านวิชาชีพ 15 ข้อ

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 การตรวจสอบความตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษา 2 ท่านและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน (รายชื่อตามภาคผนวก ก) ตรวจสอบเพื่อหาความตรงด้านโครงสร้าง ด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความเข้าใจตรงกันและสามารถวัดได้ตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา แล้วนำข้อเสนอแนะมาพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสมและถูกต้องยิ่งขึ้นแล้วนำปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 2 ท่าน

2.2.2 การหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงแล้ว ไปทดลองใช้กับครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 30 ฉบับ แล้วนำมาหาความเที่ยงของแบบสอบถามด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตรของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .9775 และได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามแต่ละด้าน ดังนี้

แบบสอบถาม ลักษณะด้านบุคลิกภาพ	มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .8950
แบบสอบถาม ลักษณะด้านภาวะผู้นำ	มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .9387

แบบสอบถาม ลักษณะด้านทักษะการบริหาร	มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .9209
แบบสอบถาม ลักษณะด้านวิชาชีพ	มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .9544

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยแนบซองปิดแถมปีเจ้าหน้าที่ของถึงผู้วิจัยไปด้วย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ เช่นกัน ซึ่งพบว่าได้รับแบบสอบถามคืนตามกำหนดเวลา ร้อยละ 80 จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามทวงถามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืนทางไปรษณีย์ และได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น ร้อยละ 85.22 จำแนกเป็นรายขนาดโรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	ได้รับแบบสอบถามคืน	112 ฉบับ	คิดเป็นร้อยละ	82
โรงเรียนขนาดใหญ่	ได้รับแบบสอบถามคืน	99 ฉบับ	คิดเป็นร้อยละ	82
โรงเรียนขนาดกลาง	ได้รับแบบสอบถามคืน	121 ฉบับ	คิดเป็นร้อยละ	90
โรงเรียนขนาดเล็ก	ได้รับแบบสอบถามคืน	89 ฉบับ	คิดเป็นร้อยละ	86

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการดังนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่าแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบความเรียง

4.3 นำแบบสอบถามตอนที่ 3 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำมาทำการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

4.3.1 คะแนนลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ทำการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามตัวแปรวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ขนาดโรงเรียน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบทางเดียว (One way Anova) และ ค่าสถิติที (t - test)

การแปลความหมายคะแนนลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนจากค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์
ต่อไปนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

เกณฑ์ดังกล่าวได้จากการกำหนดช่วงคะแนน โดยใช้ขีดจำกัดบนและขีดจำกัดล่างของ
คะแนนเดิมที่ใช้ในมาตราประมาณค่า ตัวอย่างเช่น คะแนนเดิมที่ใช้ในมาตราประมาณค่า 3 หมายถึง
ปานกลาง ระดับคะแนนลักษณะของผู้บริหาร ปานกลาง จะมีคะแนนเฉลี่ยในช่วง 3 ± 0.5 หรือ
2.5 – 3.5